C/2024/5753

2024.10.17.

P9_TA(2024)0019

A higany: a fogászati amalgám és más, gyártási, behozatali és kiviteli korlátozások hatálya alá tartozó, hozzáadott higanyt tartalmazó termékek

Az Európai Parlament 2024. január 17-én elfogadott módosításai a higanyról szóló, 2017. május 17-i (EU) 2017/852 európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a fogászati amalgám és más, gyártási, behozatali és kiviteli korlátozások hatálya alá tartozó, hozzáadott higanyt tartalmazó termékek tekintetében történő módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslathoz (COM(2023)0395 – C9-0309/2023 – 2023/0272(COD)) [1]

(Rendes jogalkotási eljárás: első olvasat)

(C/2024/5753)

Módosítás 1

Rendeletre irányuló javaslat

1 a preambulumbekezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
	(1a) A higany környezeti szempontból globális szinten aggodalomra okot adó vegyi anyag, hosszú távú légköri szállítódása, valamint amiatt, hogy antropogén környezetbe juttatását követően tartósan a környezetben marad, továbbá amiatt, hogy biológiailag felhalmozódik az ökoszisztémákban. A higany az emberi egészségre is jelentős negatív hatást gyakorol, és az anyák szervezetéből a placentán keresztül vagy szoptatás útján a gyermekek szervezetébe is bejut. A környezet higanyszennyezését antropogén tevékenységek, többek között a higanyhulladék nem megfelelő kezelése, a hamvasztás vagy a kötelező szeparátorok fogorvosi rendelőkben való nem megfelelő alkalmazása eredményezheti.

Módosítás 2

Rendeletre irányuló javaslat

4 preambulumbekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
(4) Tekintettel a higanymentes alternatívák elérhetőségére, helyénvaló megtiltani a fogászati amalgám használatát a lakosság bármely tagjának fogászati kezelésére, fenntartva ugyanakkor a fogászati amalgám használatának lehetőségét, amennyiben az adott beteg esetében az amalgám használata egészségügyi okokból kifejezetten szükséges. Annak megelőzése érdekében, hogy az uniós piacon betiltott fogászati amalgámot az Unióból történő kivitelre gyártsák, meg kell tiltani a fogászati amalgám gyártását és kivitelét. Az (EU) 2017/852 rendelet 10. cikkét ezért indokolt a fentieknek megfelelően módosítani.	(4) Tekintettel a higanymentes alternatívák elérhetőségére, ***az alternatív anyagok megfizethetőségére és a higanymentes tömőanyagokra való, számos tagállamban jelenleg zajló átállásra,*** helyénvaló megtiltani a fogászati amalgám használatát a lakosság bármely tagjának fogászati kezelésére, fenntartva ugyanakkor a fogászati amalgám használatának lehetőségét, amennyiben az adott beteg esetében az amalgám használata egészségügyi okokból kifejezetten ***szükséges. A fogászati tömőanyagok***

[1] Az ügyet az 59. cikk (4) bekezdésének negyedik albekezdése alapján visszautalták az illetékes bizottsághoz intézményközi tárgyalások céljából (A9-0002/2024).

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
	higanymentes alternatíváira való átállás már számos tagállamban előrehaladott állapotban van, ami rávilágít arra, hogy e tilalom – amely költséghatékony módszer a további higanyszennyezések megelőzésére – megvalósítható és szükséges. Annak megelőzése érdekében, hogy az uniós piacon betiltott fogászati amalgámot az Unióból történő kivitelre gyártsák, meg kell tiltani a fogászati amalgám gyártását és kivitelét. Az (EU) 2017/852 rendelet 10. cikkét ezért indokolt a fentieknek megfelelően módosítani.

Módosítás 3

Rendeletre irányuló javaslat

4 a preambulumbekezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
	(4a) A krematóriumok a higany légkörbe történő kibocsátásának jelentős forrásai, és a krematóriumok még a fogászati amalgám használatának fokozatos megszüntetése esetén is hozzá fognak járulni a levegő, a víz és a talaj higanyszennyezéséhez. A környezetszennyezés megfelelő megelőzése, valamint a környezetre és az emberi egészségre gyakorolt hatások enyhítése érdekében szükség van a tagállamokban végrehajtott intézkedésekkel kapcsolatos információgyűjtésre és iránymutatások kidolgozására a krematóriumokra vonatkozóan.

Módosítás 16

Rendeletre irányuló javaslat

4 b preambulumbekezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
	(4b) A higanymentes tömésekre való átállás betegeknél és fogorvosoknál felmerülő fogászati ellátási költségekre gyakorolt társadalmi-gazdasági hatásának korlátozása érdekében a tagállamoknak törekedniük kell annak biztosítására, hogy a higanymentes alternatívák esetében rendelkezésre álljon megfelelő költségtérítés. Az új technikákhoz való alkalmazkodás érdekében a fogászati amalgám alkalmazásának fokozatos megszüntetését adott esetben a fogorvosok szakmai képzésének kell kísérnie.

Módosítás 4

Rendeletre irányuló javaslat

5 preambulumbekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
(5) A 2011/65/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv ([44])4. cikkének (1) bekezdése tiltja egyes, higanyt tartalmazó elektromos és elektronikus berendezések uniós piacon történő forgalomba hozatalát és Unióba történő behozatalát. Az említett irányelv III. melléklete többek között felsorol egyes, hozzáadott higanyt tartalmazó lámpákat, amelyek a meghatározott időpontokig mentesülnek a szóban forgó tilalom alól. Ez a mentesség a nem lineáris halofoszfát lámpák esetében már 2016. április 13-án ***lejárt***, az általános világítási ***célt*** szolgáló ***egyes kompakt*** fénycsövek***, lineáris fénycsövek és nagynyomású nátrium(gőz)lámpák, valamint*** a nem lineáris háromsávos foszfor fénycsövek esetében ***pedig*** 2023. február 24-én, ***illetve 2027***. február 24-én jár le. Ezen túlmenően, a higanyról szóló Minamata egyezmény részes felei konferenciájának 2022. március 21. és 25. között tartott negyedik ülésén elfogadott MC-4/3. határozat felsorol néhány, általános világítási célt szolgáló lineáris fénycsövet, amelyek tekintetében a jövőben tilalmat terveznek bevezetni ([45]). Az említett határozatot az Unió az (EU) 2022/549 tanácsi határozat ([46])révén támogatta. Mivel e lámpák némelyikét az (EU) 2017/852 rendelet II. mellékletének A. része nem tartalmazza, a koherencia érdekében fel kell venni őket az említett mellékletbe, hogy a 2011/65/EU irányelv III. ***mellékletével*** és az MC-4/3. határozatban ***szereplő*** legambiciózusabb ***időpontokkal összhangban megállapított*** időpontoktól kezdődően gyártásukra és kivitelükre tilalom legyen érvényben.	(5) A 2011/65/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv ([44])4. cikkének (1) bekezdése tiltja egyes, higanyt tartalmazó elektromos és elektronikus berendezések uniós piacon történő forgalomba hozatalát és Unióba történő behozatalát. Az említett irányelv III. melléklete többek között felsorol egyes, hozzáadott higanyt tartalmazó lámpákat, amelyek a meghatározott időpontokig mentesülnek a szóban forgó tilalom alól. Ez a mentesség a nem lineáris halofoszfát lámpák esetében már 2016. április 13-án***, egyes kompakt fénycsövek esetében 2023. február 24-én***, az általános világítási ***célra*** szolgáló ***lineáris*** fénycsövek ***esetében pedig 2023. augusztus 24-én lejárt. A nem lineáris háromsávos foszfor fénycsövek esetében a mentesség 2025. február 24-én jár le. Az általános világítási célra szolgáló, javított színindexű nagynyomású nátrium(gőz)lámpák többsége esetében a mentesség*** 2023. február 24-én ***lejárt***, ***a fennmaradó ilyen lámpák, valamint az általános világítási célra szolgáló egyéb nagynyomású nátrium(gőz)lámpák esetében pedig 2025***. február 24-én jár le. Ezen túlmenően, a higanyról szóló Minamata egyezmény részes felei konferenciájának 2022. március 21. és 25. között tartott negyedik ülésén elfogadott MC-4/3. határozat felsorol néhány, általános világítási célt szolgáló lineáris fénycsövet, amelyek tekintetében a jövőben tilalmat terveznek bevezetni ([45]). Az említett határozatot az Unió az (EU) 2022/549 tanácsi határozat ([46])révén támogatta. Mivel ***helyénvaló mielőbb megtiltani a fennmaradó, hozzáadott higanyt tartalmazó lámpák Unióból való kivitelét, és*** e lámpák némelyikét az (EU) 2017/852 rendelet II. mellékletének A. része nem tartalmazza, a koherencia érdekében fel kell venni őket az említett mellékletbe, hogy a 2011/65/EU irányelv III. ***mellékletében*** és az MC-4/3. határozatban ***meghatározott*** legambiciózusabb időpontoktól kezdődően gyártásukra és kivitelükre tilalom legyen érvényben. ***Emellett a hozzáadott higanyt tartalmazó lámpák kivitelének mielőbbi fokozatos megszüntetésével jelentős járulékos előnyök érhetők el, miután a higanymentes alternatívák energiahaté-konyabbak, és így megelőzik több tonna szén-dioxid kibocsátását.***
([44]) Az Európai Parlament és a Tanács 2011/65/EU irányelve (2011. június 8.) egyes veszélyes anyagok elektromos és elektronikus berendezésekben való alkalmazásának korlátozásáról (HL L 174., 2011.7.1., 88. o.).	([44]) Az Európai Parlament és a Tanács 2011/65/EU irányelve (2011. június 8.) egyes veszélyes anyagok elektromos és elektronikus berendezésekben való alkalmazásának korlátozásáról (HL L 174., 2011.7.1., 88. o.).
([45]) A Tanács (EU) 2022/549 határozata (2022. március 17.) a higanyról szóló Minamata Egyezmény Részes Felei Konferenciája negyedik ülésének második szakaszában az Egyezmény A. és B. mellékletének módosításáról szóló határozat elfogadása tekintetében az Európai Unió nevében képviselendő álláspontról (HL L 107., 2022.4.6., 78. o.).	([45]) A Tanács (EU) 2022/549 határozata (2022. március 17.) a higanyról szóló Minamata Egyezmény Részes Felei Konferenciája negyedik ülésének második szakaszában az Egyezmény A. és B. mellékletének módosításáról szóló határozat elfogadása tekintetében az Európai Unió nevében képviselendő álláspontról (HL L 107., 2022.4.6., 78. o.).

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
([46]) A Tanács (EU) 2022/549 határozata (2022. március 17.) a higanyról szóló Minamata Egyezmény Részes Felei Konferenciája negyedik ülésének második szakaszában az Egyezmény A. és B. mellékletének módosításáról szóló határozat elfogadása tekintetében az Európai Unió nevében képviselendő álláspontról.	([46]) A Tanács (EU) 2022/549 határozata (2022. március 17.) a higanyról szóló Minamata Egyezmény Részes Felei Konferenciája negyedik ülésének második szakaszában az Egyezmény A. és B. mellékletének módosításáról szóló határozat elfogadása tekintetében az Európai Unió nevében képviselendő álláspontról ***(HL L 107., 2022.4.6., 78. o.)***.

Módosítás 5

Rendeletre irányuló javaslat

5 a preambulumbekezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
	(5a) A higany és a higanyvegyületek által az emberi egészségre és a környezetre gyakorolt káros hatások fényében az expozíciót és a kibocsátást a lehető legkisebbre kell csökkenteni. A legújabb jelentések szerint egyes európai vállalatok olyan higanyvegyületeket gyártanak és exportálnak, amelyeket nem engedélyezett célokra használnak fel, különösen kozmetikai termékekben. Ezért a Bizottságnak jelentést kell készítenie a Minamata egyezmény végrehajtásáról és érvényesítéséről, különösen a higany és higanyvegyületek kozmetikai termékekben való felhasználása, valamint a higany és higanyvegyületek nem engedélyezett felhasználásra történő gyártása, behozatala és kivitele tekintetében. A Bizottságnak tovább kell értékelnie a higany egyéb felhasználásait, például a porozimetria területén, a világítótornyokban és a vakcinákban, valamint azt, hogy szükség van-e a nagy hulladékforrások jegyzékének módosítására, és adott esetben intézkedéseket kell javasolnia e felhasználások fokozatos megszüntetésére, valamint az ilyen célú gyártás, behozatal és kivitel szabályozására.

Módosítás 6

Rendeletre irányuló javaslat

5 b preambulumbekezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
	(5b) Tekintettel az elektromos és elektronikus berendezések hulladékaiban és az egyéb hulladékban található hozzáadott higanyt tartalmazó termékek megfelelő gyűjtőrendszereinek hiányára, a hulladéklerakókból és hulladékégetőkből továbbra is másodlagos higanykibocsátás történik, ami arra utal, hogy szükség van az ilyen termékek elkülönített és környezetbarát módon történő gyűjtésére.

Módosítás 7

Rendeletre irányuló javaslat

1 cikk – 1 bekezdés – 1 pont – a pont

(EU) 2017/852 rendelet

10 cikk – 2a bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
(2a) 2025. január 1-jétől fogászati amalgámot tilos a lakosság bármely tagjának fogászati kezelésére használni, kivéve, ha azt a fogászati szakember az adott beteg esetében egészségügyi okokból kifejezetten szükségesnek tartja.;	(2a) 2025. január 1-jétől fogászati amalgámot tilos a lakosság bármely tagjának fogászati kezelésére használni, kivéve, ha azt a fogászati szakember az adott beteg esetében ***kellően alátámasztott*** egészségügyi okokból kifejezetten szükségesnek tartja.;

Módosítás 8

Rendeletre irányuló javaslat

1 cikk – 1 bekezdés – 1 a pont (új)

(EU) 2017/852 rendelet

11 cikk – 1 a bekezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
	1a. A 11. cikk a következő bekezdéssel egészül ki: ***„A még forgalomban lévő és már nem felhasználható, hozzáadott higanyt tartalmazó termékek hulladéknak tekintendők, és azokat elkülönítve, környezetvédelmi szempontból megfelelő módon kell gyűjteni.”***

Módosítás 9

Rendeletre irányuló javaslat

1 cikk – 1 bekezdés – 1 b pont (új)

(EU) 2017/852 rendelet

18 cikk – 3 a bekezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
	1b. A 18. cikk a következő bekezdéssel egészül ki: ***„(3a) A tagállamok 2024. június 30-ig, majd azt követően kétévente jelentést tesznek a Bizottságnak a krematóriumokból származó higanykibocsátások csökkentése érdekében tervezett és végrehajtott intézkedésekről.***

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
	A Bizottság nyilvánosan hozzáférhetővé teszi a tagállamok által az első albekezdéssel összhangban bejelentett intézkedésekre vonatkozó adatokat."

Módosítás 10

Rendeletre irányuló javaslat

1 cikk – 1 bekezdés – 1 c pont (új)

(EU) 2017/852 rendelet

19 cikk – 1 a bekezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
	1c. A 19. cikk a következő bekezdéssel egészül ki: ***„(1a) A Bizottság a 18. cikk (3a) bekezdésében említett jelentések alapján 2025. december 31-ig jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a krematóriumokból származó higanykibocsátások csökkentéséről, valamint adott esetben a meglévő iránymutatásokat figyelembe véve iránymutatásokat dolgoz ki a higanykibocsátás és a krematóriumokból származó kibocsátások ellenőrzésére és csökkentésére szolgáló kibocsátás-csökkentési technológiákra vonatkozóan."***

Módosítás 11

Rendeletre irányuló javaslat

1 cikk – 1 bekezdés – 1 d pont (új)

(EU) 2017/852 rendelet

19 cikk – 2 a bekezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
	1d. A 19. cikk a következő bekezdéssel egészül ki: ***„(2a) A Bizottság 2026. június 30-ig jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak, amelyben értékeli a fogászati amalgám használatára vonatkozó, 10. cikkben említett mentességek 2030-ig történő visszavonásának megvalósíthatóságát. A jelentésben emellett ismerteti általában a betegek egészségére, valamint az amalgámtömésektől függő betegek egészségére gyakorolt hatást is.***

A Bizottság által javasolt szöveg	*Módosítás*
	A Bizottság adott esetben az első albekezdésben említett jelentésével együtt intézkedéseket is javasol.
	A Bizottság legkésőbb 2026. december 31-ig jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a következőkről:
	a) az egyezmény végrehajtása és érvényesítése, beleértve a higany kozmetikai termékekben történő felhasználásának az egyezmény részes felei általi, 2025-ig történő fokozatos megszüntetését, valamint a higanyvegyületek jogellenes gyakorlatok céljából történő gyártásának, behozatalának és kivitelének ellenőrzését és megszüntetését az Unióban és világszerte;
	b) a higany fennmaradó felhasználásai – például a porozimetria területén és a világítótornyokban – fokozatos megszüntetésének megvalósíthatósága az Unióban;
	c) a higanyhulladék-források 11. cikkben említett jegyzéke kibővítésének szükségessége.
	A Bizottság az e bekezdés harmadik albekezdésében említett jelentésével együtt adott esetben intézkedéseket javasol, például a 649/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet ([1a])felülvizsgálatát és a higany-amido-klorid ($HgNH_2Cl$) kivitelére vonatkozó korlátozásokat.
	([1a]) Az Európai Parlament és a Tanács 649/2012/EU rendelete (2012. július 4.) a veszélyes vegyi anyagok kiviteléről és behozataláról (HL L 201., 2012.7.27., 60. o.).”

Módosítás 12

Rendeletre irányuló javaslat

1 cikk – 1 bekezdés – 1 e pont (új)

(EU) 2017/852 rendelet

19 cikk – 3 bekezdés

Hatályos szöveg	*Módosítás*
	1e. A 19. cikk (3) bekezdése helyébe a következő szöveg lép:
(3) A Bizottság adott esetben az ***(1) és (2) bekezdésben*** említett jelentéseivel együtt jogalkotási javaslatot terjeszt elő.	***„***(3) A Bizottság adott esetben az ***e cikkben*** említett jelentéseivel együtt jogalkotási javaslatot terjeszt elő.***”***

Módosítás 13

Rendeletre irányuló javaslat

Melléklet – 1 bekezdés – 2 pont

(EU) 2017/852 rendelet

II melléklet – A rész – 4a bejegyzés

A Bizottság által javasolt szöveg	
„4a. A 4. bejegyzés a) pontjában nem szereplő, általános világítási célt szolgáló háromsávos foszfor fénycsövek.	***2027.12.31.***
Módosítás	
„4a. A 4. bejegyzés a) pontjában nem szereplő, általános világítási célt szolgáló háromsávos foszfor fénycsövek.	***2025.12.31.***

Módosítás 14

Rendeletre irányuló javaslat

Melléklet – 1 bekezdés – 2 pont

(EU) 2017/852 rendelet

II melléklet – A rész – 4c bejegyzés

A Bizottság által javasolt szöveg	
4c. Háromsávos nem lineáris foszfor fénycsövek.	***2027.12.31.***
Módosítás	
4c. Háromsávos nem lineáris foszfor fénycsövek.	***2025.12.31.***

Módosítás 15

Rendeletre irányuló javaslat

Melléklet – 1 bekezdés – 3 pont

(EU) 2017/852 rendelet

II melléklet – A rész – 5a bejegyzés

A Bizottság által javasolt szöveg	
5a. Általános világítási célt szolgáló nagynyomású higany- vagy nátriumgőzlámpa (HPS).	2025.12.31.

		Módosítás
5a.	Általános világítási célt szolgáló nagynyomású higany- vagy nátriumgőzlámpa (HPS), a következő jellemzőkkel: a) ***P ≤ 105 W 16 mg-ot meghaladó Hg*** b) ***105 W < P ≤ 155 W 20 mg-ot meghaladó Hg*** c) ***P > 155 W 25 mg-ot meghaladó Hg***	2025.12.31.